

XXIX JORNADES INTERNACIONALS PER A PROFESSORS DE CATALÀ

Lleida, 20, 21, 22 i 23 de juliol de 2015

Dilluns
20

Universitat de Lleida · Campus de Cappont
Centre de Cultures i Cooperació Transfronterera · Auditori
C. Jaume II, 67 bis

15.00

Acreditació dels participants i lliurament de documentació

16.00

Sessió inaugural

Roberto Fernández, rector de la Universitat de Lleida
Àlex Susanna, director de l'Institut Ramon Llull
Antoni Castellà, secretari d'Universitats i Recerca, Departament d'Economia i Coneixement

16.30

Conferència inaugural. *Expressivitat i impacte de la llengua*
Josep Vallverdú

17.30

Reunió interna del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior

XXIX JORNADES INTERNACIONALS PER A PROFESSORS DE CATALÀ

Dimarts
21

Universitat de Lleida · Campus de Cappont
Edifici Polivalent · Planta tercera
C. Jaume II, 71

09.30

Tallers (sessions paral·leles). Els participants s'han d'inscriure a dos tallers, un de 9.30 h a 11 h i l'altre d'11.30 h a 1 h. El taller *Didàctica del català com a llengua estrangera (CLE): principis bàsics i aplicacions a l'aula* s'adreça al professorat de nova incorporació o amb poca experiència docent i tindrà una durada de 3 hores, de 9.30 h a 13 h.

T1. Didàctica del català com a llengua estrangera (CLE): principis bàsics i aplicacions a l'aula

Judit Ibós, Universitat de Lleida

En aquest taller es reflexionarà al voltant dels principis bàsics de la didàctica del català com a llengua estrangera (concepció de la llengua, metodologia, rol del professorat i de l'alumnat i tractament de les habilitats lingüístiques) i es proposaran una seguit de tasques d'anàlisi, disseny i experimentació d'activitats en les diferents habilitats lingüístiques (comprensió oral i escrita, expressió i interacció orals i escrites), tot fent una atenció especial a la seqüenciació de les unitats didàctiques.

T2. Com gestionar la complexitat de nivells, llengües i interessos a l'aula de CLE

Olga Esteve, Universitat Pompeu Fabra

Montserrat Vilà, Universitat Autònoma de Barcelona

La gestió de l'aula és sempre complexa perquè els grups d'alumnes són -o esdevenen- heterogenis. Un dels elements clau per treballar la gestió de l'aula són les estratègies de bastiment, unes estratègies molt poc tractades en cursos de formació i que poden ser de gran utilitat en la nostra tasca docent, tant per planificar les classes des de la diversitat i per a la diversitat com per treballar a l'aula a partir dels diferents ritmes i perfils dels estudiants. En el taller presentarem de forma activa i pràctica quines són aquestes estratègies i com es poden aplicar amb coherència i eficàcia. Per reflexionar sobre aquest aspecte, es posarà els assistents en situació d'aprenents d'una llengua desconeguda; a continuació es reflexionarà sobre la mateixa experimentació, i finalment se sistematitzaran les estratègies de bastiment.

T3. Com tractar la gramàtica a l'aula de català com a llengua estrangera

Carles Vilches, EOI Barcelona - Drassanes

En aquest taller reflexionarem sobre la importància de la gramàtica en l'aprenentatge de llengües estrangeres / L2. Intercanviarem experiències i dissenyarem activitats enfocades en la presa de consciència sobre el funcionament formal de la llengua meta: l'atenció a la forma i el protagonisme del significat. El propòsit del taller és que aquesta perspectiva didàctica sigui accessible de forma pràctica per als professors que vulguin experimentar i avançar en l'ensenyament d'idiomes.

T4. L'autonomia a l'aula: què puc fer per ajudar els meus estudiants?

Àngels Ferrer, Universitat de Belgrad

En aquest taller prendrem consciència de les nostres creences envers el concepte d'autonomia de l'aprenent i el que implica. Veurem com aprofitar alguns dels conceptes que ja són presents a la nostra classe de català com a llengua estrangera per relacionar-los i enfocar-los des d'una perspectiva autonomitzadora, i també integrarem algunes eines noves i senzilles.

T5. El cinema i la literatura. Eines per a l'educació lingüística i cultural en l'aprenentatge de CLE

Celia Romea, Universitat de Barcelona

Per aconseguir nivells comunicatius avançats, entendre'ls i utilitzar-los adequadament en cada moment i de forma fluida, s'han de percebre les diferències entre el llenguatge col·loquial i l'estàndard, o els registres idiomàtics que es corresponen amb l'edat, cultura, variants dialectals, gènere, etc. Adquirir-los implica submergir-se al més aviat possible en entorns reals i, entre els possibles recursos, el cinema ofereix possibilitats didàctiques atractives. El cinema permet escurçar les distàncies entre els continguts programàtics i l'experiència de l'alumne i donar un tractament contextualitzat als continguts de l'ensenyament; exigeix utilitzar coneixements interdisciplinaris; facilita la diversitat cultural; aporta el component lúdic que moltes vegades se li ha negat a l'escola i, en la mesura en què es produeix una identificació subjecte-objecte, potencia l'aprenentatge significatiu. En el camp de l'aprenentatge del català com a llengua estrangera afavoreix l'enfocament comunicatiu, que és integrador perquè dona tanta importància a elements socioculturals com als formals.

11.00

Pausa cafè

XXIX JORNADES INTERNACIONALS PER A PROFESSORS DE CATALÀ

11.30

Repetició dels tallers

13.30

Dinar

15.00

Presentacions (sessions paral·leles). Els participants han d'assistir a dues de les cinc presentacions

P1. La flexibilitat com a mantra: com i fins on?

Joan Mut, Universitat d'Hèlsinki

Les assignatures relacionades amb el català són sovint opcionals i això, unit a la diversitat de motivacions i circumstàncies dels estudiants, fa que sigui imprescindible adaptar els cursos flexibilitzant continguts, activitats, modalitat d'assistència o sistema d'avaluació per tal que tothom pugui avançar. A Hèlsinki els darrers quatre cursos s'han introduït canvis per adaptar les assignatures als interessos i necessitats dels estudiants, però també per fer que cadascú pogués prendre decisions sobre l'itinerari d'aprenentatge que volia seguir. En aquesta presentació volem compartir algunes propostes amb què s'ha concretat aquesta aposta per la flexibilitat, però també reflexions sobre els avantatges i les dificultats que això ha comportat.

P2. La llengua i la cultura catalanes aplicades a les relacions internacionals: alguns exemples pràctics

Lidia Carol, Universitat de Verona

Cada vegada més, els nostres estudiants són estudiants de Llengües Aplicades que hauran d'aprendre a expressar-se en diferents llengües, tant a nivell oral com escrit, en entorns educatius, empresarials, socials o tecnològics. Aquesta comunicació vol exposar dos exemples pràctics de com a l'aula, i també en les activitats culturals paral·leles als cursos, podem treballar, independentment del nivell dels nostres estudiants, la llengua i la cultura catalanes aplicades a les relacions internacionals. D'una banda, i tenint en compte el concepte d'internacionalització, el primer exemple vol mostrar la importància de l'aprenentatge de la llengua catalana en el món empresarial i comercial; i de l'altra, i tenint en compte les realitats multiculturals que conformen la nostra societat, el segon exemple, pretén mostrar la importància de l'aprenentatge de la cultura catalana en les relacions interculturals.

P3. I fora de l'aula, què? Generació de contextos formatius virtuals de CLE

Andratx Badia, Universitat de Santiago de Compostela

La necessitat de dotar l'alumnat del curs semipresencial de preparació d'exàmens (B2-C1) d'una infraestructura virtual, fàcil, accessible, privada i gratuïta, em va portar, després d'analitzar altres possibilitats, a incorporar Edmodo.com a l'aula. La comunicació se centrarà en experimentacions reals tant en cursos de nivell bàsic com d'intermedi i de suficiència de com es pot combinar amb l'ús didàctic d'altres aplicacions (Whatsapp, Symbaloo, etc.) amb aquesta plataforma, amb la idea d'aportar recursos pràctics a l'hora de superar i traspassar les quatre parets físiques de l'aula tradicional.

P4. Explicar cultura catalana als estudiants de nivell inicial (literatura i música)

Marc Colell, Universitat d'Ais - Marsella

Aquesta presentació vol analitzar la manera en què s'insereixen qüestions de cultura catalana a l'aula i quines estratègies es poden fer servir per presentar aquests aspectes a alumnes de nivell debutant (A1) o bàsic (A2). El treball es basa en dues experiències reals dutes a terme a la Universitat d'Ais-Marsella. La primera, la invitació que el març del 2014 es va fer arribar a l'escriptor rossellonès Joan-Daniel Bezsonoff per realitzar una conferència a la universitat i parlar de la seva obra. La segona, la preparació per part dels alumnes del recital que va oferir el cantautor Pau Alabajos el març del 2015 a Ais, en què presentà la musicació que ha fet de l'obra Mural del País Valencià, de Vicent Andrés Estellés.

P5. La traducció en (tele)col·laboració. Una eina per a la reflexió gramatical i l'aprenentatge de la llengua escrita

Aina Reig, Universitat d'Amiens

Presentarem una breu selecció de pràctiques de traducció didàctica pensades per a ser desenvolupades en línia i presencialment. La selecció d'un repertori de gèneres discursius diversos convida a la reflexió sobre llengua i ús. D'altra banda, la modalitat de treball en col·laboració propicia la interacció física i simultània, virtual i asíncrona. Per últim, la incorporació d'espais de treball i intercanvi en xarxa contribueix a reforçar els vincles de cooperació i descobreix l'horitzó de possibilitats que dibuixen les experiències innovadores amb les TIC en telecol·laboració entre estudiants de llengües.

15.30

Repetició de les presentacions P1, P2, P3, P4 i P5

XXIX JORNADES INTERNACIONALS PER A PROFESSORS DE CATALÀ

16.00

Taula rodona. Intercanvis lingüístics en línia.

Helena Badell, Universitat de París 3 - Sorbona Nova
Adrià Castells, Universitat de Manchester
Laia Serret, Universitat Szeged
Montserrat Galofré, Universitat Estatal de Sant Petersburg
Martí Mestre, Universitat de Zadar

17.00

Avaluació de coneixements de llengua catalana a l'exterior (2003 - 2014)

Àrea de Llengua i Universitats, Institut Ramon Llull

Quin és el certificat que té un percentatge més alt d'aprovat? Quina és l'àrea del nivell intermedi amb una puntuació mitjana més alta? Els examinands alemanys dominen tant la gramàtica com se sol creure? I els russos destaquen més en l'àrea d'expressió oral o d'expressió escrita? I els brasilers...?

Des que l'any 2003 l'Institut Ramon Llull va assumir la convocatòria de proves per a l'obtenció dels certificats de llengua catalana a l'exterior, més de 10.000 persones s'hi han presentat a 118 localitats de 40 països d'arreu del món. Més enllà de les xifres, hem volgut analitzar els resultats globals per àrees de cada certificat i els dels examinands per països.

17.30

Pausa

17:45

Sessió informativa de l'Àrea de Llengua i Universitats de l'Institut Ramon Llull

Restringida al professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior de l'Institut Ramon Llull

18.45

Reunions internes del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans amb els representants de l'Institut Ramon Llull a l'exterior

20.30

Cor de Carn. *L'amor és una malaltia de transmissió textual*

(Després del concert s'oferirà un sopar a peu dret)

XXIX JORNADES INTERNACIONALS PER A PROFESSORS DE CATALÀ

Dimecres
22

Universitat de Lleida · Campus de Cappont
Edifici Polivalent · Planta tercera
C. Jaume II, 71

09.30

Tallers (sessions paral·leles). Els participants s'han d'inscriure a dos tallers, un de 9.30 h a 11 h i l'altre d'11.30 h a 13 h.

T1. En la pell de l'estudiant: motivació i empatia

Marta Escartín, Universitat de l'Havana

Segons el diccionari, ser empàtic significa identificar-se mentalment i afectivament amb l'estat anímic d'una altra persona i motivar és disposar l'ànim d'algú perquè procedeixi d'una determinada manera. Totes dues coses reforcen l'autoestima dels alumnes, potencien els seus èxits i minimitzen l'impacte dels seus "fracassos", i aconsegueixen, entre d'altres, la fidelització d'aquest alumnat. Diverses teories suggereixen que un alumne motivat és aquell que mostra una actitud positiva, té desig d'aprendre i aporta esforç a aquesta tasca. Pretenc configurar un taller amb un enfocament pràctic per reflexionar, debatre i adquirir estratègies de motivació a l'aula de segones llengües.

T2. Antic o *vintage*. Retornar la música a l'aula de CLE

Jon Landa, Universitat de Torí

L'objectiu del taller és reprendre l'ús de la música a l'aula, en alguns casos devorada per la implantació de les noves tecnologies sense adonar-nos que aquestes tecnologies ens poden ajudar a introduir la música d'una manera també nova. També volem promoure'n els continguts extralingüístics, aportar noms, títols, estils diferents i actuals al panorama didacticomusical. Els participants sortiran del taller amb noves propostes o algunes de pròpies millorades, completades.

T3. *Au Quebec, y fa frette!*

Éric Viladrich, Universitat de Mont-real

Anna Joan Casademont, Universitat de Mont-real

A partir de la presentació de les experiències al llarg del procés de planificació i creació del curs *Traduction catalan-français* (impartit per primera vegada enguany en el marc de la *Mineure en études catalanes* a la Université de Montréal), es vol debatre, en primer lloc, sobre la planificació d'un curs de traducció segons la realitat de cada centre i de cada país de treball del professorat participant. Tenint en compte l'intercanvi entre els assistents, en segon lloc, per a cada llengua de treball dels participants al taller, es proposarà de crear alguns exercicis concrets a partir de material autèntic.

T4. ClipFlair i la traducció audiovisual a l'aula de CLE: i si fem que *Friends* parlin català?

Carme Calduch, Universitat de Cambridge

El potencial de les tasques de traducció audiovisual i de les modalitats d'accessibilitat de continguts multimèdia (com ara la subtitulació per a sords i l'audiodescripció per a persones cegues) no s'han tingut en compte en l'ensenyament de llengües estrangeres. En aquest taller presentaré l'eina ClipFlair, una plataforma web per aprendre llengües estrangeres mitjançant la gravació de veus i la subtitulació de clips, i aprendreu a utilitzar-la, a crear activitats de subtitulació, doblatge i audiodescripció ja siga per treballar-les a classe o a casa.

T5. L'art de preguntar

Robert Casas, Universitat de Stanford

"¿Què en penseu?" sol ser una de les preguntes més escoltades a les aules de llengua i literatura ensenyada en un context de segona o tercera llengua... i, malauradament, sol ser també una de les més improductives. Així doncs, un dels principals reptes als quals hem de fer front a l'hora de posar-nos davant d'una classe és el de proposar als estudiants preguntes adequades que no tan sols incitin la seva participació activa i continuada, sinó que també els condueixi a produir-se al nivell lingüístic desitjat. Aprendre a preguntar i a escoltar és fonamental per fer front a les dinàmiques anteriorment comentades i per donar al professorat les eines necessàries per ajudar els estudiants a assolir el nivell desitjat.

11.00

Pausa cafè

11.30

Repetició dels tallers

13.30

Dinar

XXIX JORNADES INTERNACIONALS PER A PROFESSORS DE CATALÀ

15.00

Presentació de la Col·lecció Set Portes de Receptaris Històrics de Cuina Catalana (dels segles XIV al XX)

Joan Santanach, Fundació Carulla

Paco Solé Parellada, Restaurant Set Portes

L'actual reconeixement internacional de la cuina catalana enfonsa les seves arrels en la tradició gastronòmica del país, que es remunta al segle XIV. En aquesta presentació donarem a conèixer la col·lecció Set Portes de Receptaris Històrics de Cuina Catalana, impulsada pel restaurant Set Portes i l'Editorial Barcino, que vol donar a conèixer un conjunt de llibres de cuina escrits des dels orígens fins a l'actualitat. A l'acte es farà èmfasi en la rica i influent tradició culinària catalana de l'edat mitjana, període del qual ens han arribat fins a quatre receptaris diferents, del *Sent Soví* al *Llibre del coc* del mestre Robert.

15.30

El Centre de Documentació i Estudis del FC Barcelona

Manel Tomás, CDiE del FCB

El Centre de Documentació i Estudis engloba l'arxiu documental, l'arxiu fotogràfic, l'hemeroteca i la biblioteca del FC Barcelona. Inaugurat l'any 1994, el CDiE és fonamental per donar a conèixer la història del club i els seus vincles amb la identitat catalana. En aquesta presentació es mostraran al professorat les possibilitats de recerca que el Centre de Documentació i Estudis del FCB pot oferir als estudiants d'estudis catalans de les universitat d'arreu del món.

16.00

Conferència sobre sociolingüística

F. Xavier Vila, Universitat de Barcelona

17.00

Pòsters. Estudis catalans a les universitats a l'exterior

Joan Llinàs, Universitat de Bucarest

Alfons Gregori, Universitat de Poznan

Martí Mestre, Universitat de Zadar

17.30

Pausa

17.45

Reunió interna del professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior

XXIX JORNADES INTERNACIONALS PER A PROFESSORS DE CATALÀ

Dijous
23

Universitat de Lleida · Campus de Cappont
Centre de Cultures i Cooperació Transfronterera · Auditori
C. Jaume II, 67 bis

09.00

Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior

Sessió restringida al professorat de la Xarxa universitària d'estudis catalans a l'exterior de l'Institut Ramon Llull

10.00

Tècniques de traducció i interpretació com a eines per a l'ensenyament de llengües estrangeres

Carsten Sinner, Universitat de Leipzig

La conferència versa sobre la traducció aplicada a l'ensenyament de llengües estrangeres. Més concretament, presenta i analitza, des de la perspectiva de la docència del català com a llengua estrangera, les possibilitats i els avantatges de diferents tècniques traductològiques a les classes de L2. Es tractaran una sèrie d'activitats emprades en la formació de futurs traductors i intèrprets que poden servir per assolir la cinquena competència, la competència mediatora o mediació lingüística, exigida pel *Marc Europeu Comú de Referència per a les Llengües*. Algunes de les tècniques que han d'adquirir els futurs traductors i intèrprets -ubicades en diferents llocs d'un contínuum entre traducció (escrita) i interpretació (oral)- contribueixen a una utilització més conscient de la llengua estrangera per part de l'alumnat i faciliten un augment de la capacitat comunicativa des de nivells inicials de la llengua.

11.00

Pausa cafè

11.30

Conferència de cloenda. *La Secció Filològica de l'IEC: l'exercici de l'autoritat lingüística al segle XXI*

Ramon Sistac, Institut d'Estudis Catalans

Reptes, projectes i problemes de la gestió institucional de la normativa lingüística del català

12.30

Sessió de cloenda

Josep-Anton Fernández, director de l'Àrea de Llengua i Universitats de l'Institut Ramon Llull
Joan Biscarri, vicerector d'Activitats Culturals i Projecció Universitària de la Universitat de Lleida

